

LEVIAATAN

<i>Lavastaja</i>	LAURI LAGLE
<i>Laval</i>	MARIKA VAARIK EVA KOLDITS JÖRGEN LIIK SIMEONI SUNDJA SANDER ROOSIMÄGI
<i>Dramaturg</i>	EERO EPNER
<i>Kunstnik</i>	LAURA PÄHLAPUU
<i>Helilooja</i>	JAKOB JUHKAM
<i>Valguskunstnik</i>	SIIM REISSPASS
<i>Koreograaf</i>	TIINA MÖLDER
<i>Trikimeistrid</i>	ENAR TARMO ANDRES MIRME
<i>Tehnilised erilahendused</i>	REIGO TAMMJÄRV
<i>Lava teostus</i>	TEHNILINE DIREKTOR™: ARVI ANDERSON, EVA MAHHOV, MIHKEL LEMBER, TÕNU NARRO
<i>Helimeister</i>	RAIDO LINKMANN
<i>Valgusmeister</i>	KRISTIINA TINNU TANG
<i>Eriefektide koordinaator</i>	ANDRES MIRME
<i>Õmblejannad</i>	JAANIKA SIMMER KERLI PRAKS
<i>Lavameistrid</i>	ELLON TIIVAS ERKI KASE
<i>Rekvisiitor-kostümeerija</i>	LIISBETH HORN
<i>Graafiline disainer</i>	ALLAN APPELBERG
<i>Plakati fotod (sh kava kaas)</i>	JEKATERINA ABRAMOVA
<i>Kava fotod</i>	HERKKO LABI
<i>Fotograafid</i>	LAURA PÄHLAPUU HERKKO LABI
<i>Raamatupidaja</i>	MARJU VÄLI
<i>Teenindus- ja piletimüügijuht</i>	MARETTA KELDO
<i>Turundus- ja kommunikatsioonijuht</i>	KÄTLIN SUMBERG
<i>Koordinaator</i>	TIINA SAVI

Etendub kahes vaatuses

Esietendus 23. novembril 2024 Krulli kvartali remonditsehhis

Lavastus põhineb ANTON TŠEHHOVI näidendil „Kirsiaed“ (tõlkinud MATI UNT), HERMAN MELVILLE'i romaanil „Moby Dick“ (tõlkinud ÜLO POOTS ja JUHAN LOHK) ning piiblitool Joonasest.

Kasutatud on WITOLD GOMBROWICZI näidendit „Laulatus“ (tõlkinud HENDRIK LINDEPUU), GUSTAV KALMU artiklit „Liberalismi vastu“ (Vikerkaar, august/2023), JULIA KRISTEVA „Võõrad iseendale“ (tõlkija KAIA SISASK), ALARI ALLIKU artiklit „Vähe on palju“ (Vikerkaar, jaanuar/2009) ja seal avaldatud Alliku poolt tõlgitud Gempini luuletust, TUUL SEPA artiklit „Asjade evolutsioonist“ (Vikerkaar, veebruar/2017), JUHAN LIBE artiklit „Orirahva-probleem“ (Lahtised Lehed, september/1930) jt materjale.

<i>Aitäh</i>	ALLAN RÄIM	DENISS GOLUBEV
	KARIN TETSMANN	INDREK HÄÄL
	VAMBOLA KRIGUL	HANNA HINRIKUS
	RINALD KODASMA /	JANETTE SABUL
	VON KRAHLI TEATER	INGMAR JÕELA
	KAUPO UIBO	SIIM RÕÕMUSSAAR
	ANDRES PÄHLAPUU	MARGUS TERASMEES
	ENO LAGLE	MARGARITA
	ELIISE RAADIK	EESTI NOORSOOTEATER /
	KRISTIN KAASIK	AIRIKE VIPP
	SANDER PAJANEN	

Lavastust toetavad Kultuuriministeerium ja Eesti Kultuurkapital

Teatri Ekspeditsioon kunstiline juht LAURI LAGLE

Sõnastik

Leviatan on Vanas Testamendis hiiglaslik merekoletis, kes kehas-
tab kaost ja jumalavastast jõudu. Maa peal elab samasugune elukas. Tema
nimi on Peemot.

Piibel on antoloogia erinevatest tekstidest, kus on väga erinevaid
žanre (jutud, luule, juhised jms). Piibli autoriteks on erinevad religioossed
kogukonnad, kes kirjutasid ka eri keeltes. Piibli abil on põhjendatud sur-
manuhtlust, patriarhaati, kolonialismi ja nii edasi. Piibli abil on põhjenda-
tud ka heategevust, altruismi, empaatiat, haridust ja meditsiini.

Moby Dick on valge vaal, keda kapten Ahab iga hinna eest taga ajab,
kuna Moby Dick näksas tal jala otsast. See kõik juhtub Herman Melville'i
romaanis „Moby Dick“.

Starbucks on kohvikutekett, kus saab tarbida igasugust head
kraami. Kohvikuketi nimi tuleb Melville'i romaanist tüürimehe Starbuck
nimest. Tüürimees Starbuck kahtles, kas kapten Ahabi kättemaks Moby
Dickile on mõistlik. Kohvikuketi asutajate sõnul mingit sisulist sidet
Starbucks ja nende nime vahel ei ole. See kõik oli juhus. Neile meeldis
lihtsalt tüürimehe nime kõla.

Võõras on keegi, kes ei ole oma. Seetõttu on ta probleem. Kes parajasti
võõras on, sõltub kontekstist. Kõigi jaoks on olemas kontekstid, kus nad on
võõrad.

Kirsiaed on aed, kus kasvavad kirsid. Kevadeti kirsipuud õitsevad, hiljem kannavad vilja. Õied on kirsipuul valged, viljad on kirsipuul punased. Anton Pavlovitš Tšehhovi näidendis „Kirsiaed“ sümboliseerib kirsiaed turvalist õnnepaika, mille aeg on mööda saamas.

Kirves ja **harpuun** on terava otsaga metallist valmistatud riistad, mille abil on võimalik kas puid raiuda (kirves) või loomi tappa (harpuun).

Mineve oli linn muistses Assüürias. Tänapäeval on sellest jäänud alles varemed. Linna kohta kasutatud piltmärk tähendas „kala maja“.

Matsipoisu all mõistetakse üldiselt labast inimest, kes allub madalatele tungidele. Samas võib viidata „mats“ ka lihtsalt talupoeglikku päritolu inimesele, st alamklassi kuulujale. See ei tähenda tingimata, et tegemist oleks halva inimesega. Aga muidugi vahel juhtub ka nii.

Sügis esineb sageli melanhoolia võrdpildina. On üks selline luuletus:

üksik munk valvab
nukrana mägipõlde
hernehirmutis
keegi ei tule külla
sügis on juba läbi

(Tõlkinud Alari Allik)

Alari Alliku sõnul oli selle autor erakmunk Gempin. Allik kirjutab: „Gempin loobus valitseja poolt pakutavast kõrgeast vaimulikuseisusest ja

kadus jäljetult – isegi tema õpilased ei teadnud, kus ta on. Aastaid hiljem aga nägi üks tema õpilastest oma pikal rännakul üht lihtsas kanepirüüs pikajuukselist paadimeest, kes tundus talle kuidagi tuttav. Õpilane uuris inimeste käest, kus vanamees elab, et talle tagasiteel külla minna. Kui ta aga viimaks kohale jõudis, oli ülevedaja juba kadunud. Nüüd otsustas õpilane asja lähemalt uurida. „Oli siin jah säärane munk. Töötas aastaid ülevedajana. Ta polnud sugugi mitte harilik munk, vaid väga pühendunud mees – puhastas lakkamatult oma meelt ja lausus muudkui Buddha nime. Ta ületas jõge lugematuid kordi, kuid ei võtnud iialgi muud tasu peale igapäevase toidu – ta ei ihaldanud ühtegi asja. Seepärast armastasid teda ka kõik inimesed siin külas. Huvitav, mis küll pidi juhtuma, et ta mõnda aega tagasi niiviisi päevapealt kaduma läks,“ jutustati talle. Seda kuuldes täitus õpilase süda kahetsusega, sest kuid ja päevi kokku lüües sai ta aru, et õpetaja oli kadunud just sellel päeval, kui nad kohtusid. Gempin ei tahtnud, et tema asupaik inimestele teada oleks, ja otsustas taas kord põgeneda.

Gempini eesmärgiks budistina oli kahtlemata olla lihtsalt „see“. Kord oli ta paadimees, kord hernehirmutis, kord oli ta pilved ja tuul. Ta ei võtnud kunagi oma tegevuse eest tasu rohkem, kui oli vaja enda elus hoidmiseks. Ja lõpuks saavutas ta selle, et isegi seda väikest tasu enam vaja ei olnud. Gempin tegi läbi selle, mida mõned jaapani õpetlased nimetavad topelteraldumiseks. Kõigepealt loobus ta tavalisest õukondlikust karjäärist, et hakata mungaks, kuid mõistis peagi, et mungakloostrite ja tempelite maailm kujutab endast samasugust hierarhilist süsteemi, ja otsustas loobuda ka sellest maailmast. Selleks, et jõuda maailma eneseni, pidi ta kaks maailma selja teha jätma. Kuid pärast seda avastas ta olemise lihtsa rõõmu, mis avaldus vajadusena aidata inimesi vahetult – minna ja teha midagi ära omaenese kätega. See oli tema jaoks piisav.“

Üksindus. Umbes veerand maailma täiskasvanutest elab üksinda. See number kasvab pidevalt. Eesti on selle näitaja poolest maailmas kuuendal kohal. Siin elab 40% inimestest üksinda. Afganistanis elab 0,2% inimestest üksinda.

ΕΚΣΠΕΡΙΣΙΟΝ

